

DE MALACOFAUNA VAN DE KORAALE RIFFEN

VAN WEST - INDIE

door

P.L. van Pel

Enkele jaren geleden, om precies te zijn augustus 1983, hebben mijn vrouw en ik een vierweekse vakantie in Florida doorgebracht.

Daarvoor, in 1978, waren we reeds in de gelegenheid om kennis te maken met het Caraïbisch gebied, met name Bonaire, waar we eveneens een tweetal weken doorgebracht hebben en waarover in het verleden reeds een verslag in het CB heeft gestaan.

Direct nadat we op het vliegveld van Miami geland waren, vertrokken we per gehuurde auto naar de Florida Keys; een gebied met veel zon, tropische temperaturen en een onge-looflijk heldere zee.

Ons eerste werk was het zoeken naar een motel, van waaruit we onze verzameltochten zouden kunnen maken.

Men had ons verteld, dat om die tijd, augustus, de accommodaties er te kust en te keur te huur waren, maar wij hadden er toch wel enige moeite mee, want het kreeften-visseizoen was juist die dag begonnen en vele Amerikanen hielden zich met deze sport bezig.

We bevonden ons in 't centrum van de Keys, dus konden we alle eilanden, die overigens met bruggen onderling verbonden zijn, bereiken. Aan beide zijden, d.w.z. de Golf van Mexico en de Atlantische Oceaan konden we vrij verzamelen; een interessant gebied, maar het is wel noodzakelijk om met een bril en snorkel erop af te gaan.

De soorten, die we daar aantreffen, waren o.a.:

Strombus gigas L., 1758, Strombus raninus Gm., 1791, Tonna maculosa (Dillwyn, 1817), Astraea longispina (Lam., 1822), Astraea americana (Gm., 1791) en nog vele andere.

Via een Amerikaanse verzamelaarster, op Middle Torch Key, waar we contact mee gezocht hadden, kwamen we terecht in een mangrovegebied, met daarbij een 10 m diepe, uitgegraven put van zo'n 100 m². Enkele tientallen jaren geleden had men hier koraalzand weggehaald voor wegenaanleg. Na die tijd is dit kunstmatig meer, wat gevoed werd door het heldere zee-water, begroeid met vele wiersoorten, anemonen en zakpijpen, waartussen we interessante vondsten deden.

Het meest opvallende was echter Chama macerophylla (Gm., 1791), die met felle kleurtjes (na het schoonmaken) zo opviel.

We troffen er gele, rode en witte exemplaren aan. Eveneens levende, grote Fasciolaria tulipa (L., 1758), die echter ook op een ongewone manier verzameld konden worden. Wanneer n.l. de heremietkreeften bezit genomen hadden van de lege schelp-huizen, troffen we ze aan, hoog boven het waterniveau, in de mangrove-bomen.

Na verschillende tochten ondernomen te hebben, besloten we onze standplaats te verleggen en vertrokken in de richting van Miami, naar Lower Matecombe Key. We hadden het geluk, bij toeval, een rustig in een park gelegen onderkomen te vinden. Het waren dubbele vakantiehuisjes in een flinke tuin, met palmbomen, grasveldjes, maar bovenal rust. Het geheel grensde aan de "Golfzijde" en de beheerder had op die plaats een zwembadje aangelegd (ongeveer 20x20 m²). Al gauw ontdekte mijn vrouw een aantal Conus schelpen op het kleine strandje: Conus jaspideus Gm., 1791, en even later ook Cerithium muscarum Say, 1822, Marginella apicina Menke, 1828. We konden onze ogen niet geloven. Ik haastte me naar ons appartementje om m'n masker en vinnen te halen, om eens een kijkje te nemen in het "zwembad". Groot was m'n verbazing, dat ik er niet alleen een schitterende mariene flora en fauna, doch ook levende Marginella apicina en een grote Fasciolaria tulipa, aantrof. Er zwom zelfs een flinke baracuda in dit "pierebadje". Na dit aangenaam verblijf op ons privé-schelpenstrandje, moesten we helaas de Keys verlaten, omdat we nog meer van Florida wilden zien.

Ook het zeer mooie gebied, de Everglades, een groot natuurreservaat, konden we niet zonder meer voorbijgaan. Naast vele interessante vogels, reptielen en andere diersoorten, ontdekten we een aantal boom- en zoetwater slakken, waarvan de soort Liguus fasciatus wel het meest opviel. Verschillende kleurvariëaties kropen op bomen en struiken.

Na twee dagen in dit geweldige natuurgebied vervolgden we onze reis richting Golf van Mexico, naar het plaatsje Fort Meyers Beach. Hier troffen we een aaneenschakeling van keurige motels aan. We kozen er één vlak aan zee, zodat we vanuit ons appartement zo het strand op konden. In tegenstelling tot de Florida Keys, was het zeewater troebel en het was onmogelijk om snorkelend de bodem te zien. Dus moesten we onze manier van verzamelen wijzigen. Ongeveer een kwartiertje met de auto buiten de bebouwde kom waren een aantal getijdenzones met mangrovebomen. Met laag water was dit voor ons een geweldig gebied; door de modder kruipend zagen we o.a. tientallen Busycon contrarium (Conrad, 1840), veel Busycon spiratum (Lam., 1816), honderden Melongena corona (Gm., 1791) en bij het keren van het tij enkele exemplaren Conus anabathrum Crosse, 1865, en nog vele andere gastropoden.

Ook bivalven waren goed vertegenwoordigd, zoals: enorme exemplaren van Laevicardium robustum vanhyningii (Clench & Smith, 1944), Dosinia discus (Reeve, 1850), Dosinia elegans Conrad, 1846, Callista nimbose (Lightfoot, 1786) (zeer grote exemplaren) en overall om ons heen troffen we ingegraven tot een halve meter diepte in de modder Barnea costata L., 1758, zeer algemeen, maar lastig om uit te graven, zodat we slechts enkele exemplaren mee konden nemen. Ik had het daar zo druk, dat zelfs het maken van foto's erbij inschoot.

Nadat we enkele verzamelaars in Fort Meyers een bezoek gebracht hadden, zijn we weer naar de Atlantische kant van Florida gegaan. In Nederland hadden we reeds gehoord van de z.g. schelpendump en onze Amerikaanse vrienden hadden ons uitgelegd waar dit precies was. Na ongeveer vijf uur rijden, zagen we de Atlantische Oceaan weer terug, bij het schiereiland Merritt Island. Ook hier was het vinden van een motelaccomodatie geen probleem en we vonden er één niet al te ver van de "dump" verwijderd.

De volgende morgen vroeg, toen de temperatuur nog draaglijk was, kwamen we bij onze schelphopen aan. Hoe komen die daar? De vissersschepen van Port Canaveral vissen uit de kust zeer intensief op Chlamys gibba (L.,1758). Maar de trawlnetten vangen niet alleen deze, doch alle mollusken, die zij op hun weg tegenkomen en de totale vangst wordt in de ruimen gedeponerd. Bij de kade aangekomen, gaat de zaak op de lopende band en worden de schelpen voor consumptie gescheiden van het afval. Dit laatste wordt op vrachtwagens geladen en naar de stortplaats afgevoerd.

Toen we de eerst maal met dit afval geconfronteerd werden, was het eerste wat ons opviel de vele soorten vogels, die hun kostje probeerden te vinden. Meeuwen, ibissen, ooievaars, alles liep daar in groten getale door elkaar; een gekrijs van jewelste en dan niet te vergeten de vliegen, het gegons hoorde je al van verre. Ook de luchtjes die er hingen, logen er niet om.

Maar de schelpen die we daar vonden, deden alle negatieve punten vergeten. Heel veel materiaal was beschadigd door de ruwe behandeling. Er bleef echter nog genoeg over wat de moeite van het meenemen waard was en vaak was dit met het operculum er nog in. Ik zal enkele soorten noemen:

<u>Conus delesserti</u> Recluz,1843,	<u>Murex bellagladensis</u> Vokes,1963,
<u>Conus juliae</u> Clench,1942,	<u>Murex fulvescens</u> Sow.,1834,
<u>Conus stimpsoni</u> Dall,1902,	<u>Natica canrena</u> (L.,1758),
<u>Cymatium krebsi</u> Mörch,1877,	<u>Oliva sayana</u> Ravenel,1834,
<u>Chama cornuta</u> Conrad,1866,	<u>Phalium granulatum</u> (Born,1778),
<u>Chione latilirata</u> (Conrad,1841),	<u>Murex pomum</u> Gm.,1791,
<u>Distorsio mcgintyi</u> Emerson & Puffer,1953	
<u>Distorsio clathrata</u> (Lam.,1816),	<u>Tonna galea</u> (L.,1758),
<u>Pleuroploca gigantea</u> (Kiener,1840).	

We waren trouwens niet de enigen, die er zochten. Verzamelaars van verschillende "Shell Clubs" waren aan het harken. Op de laatste dag was er een oudere dame, die haar enorme kampeerbuis bij de schelphopen geparkeerd had, in een smeteloos witte jurk en hoed, bezig om in een vers gedeponerde lading te zoeken. Ik maakte een praatje met haar en zei: "It's a smelling job madam!", waarop deze antwoordde: "It smells like odour, when you find something!"

Na enkele dagen in dit schelpenparadijs verzameld te hebben, moesten we onze koffers weer pakken. De vakantie was voorbij en met volgeladen koffers zijn we weer naar Nederland gevlogen.